

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 1S/10/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1020200058
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Janáková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1020200058.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Janákovvej a členiek senátu JUDr. Zuzany Mališovej a JUDr. Marty Barkovej, v právnej veci žalobcu: Trenčianske vodárne a kanalizácie, a.s., Kožušnícka 4, 911 05 Trenčín, IČO: 36 302 724, zastúpený advokátkou: JUDr. Eva Slašťanová, Tomášikova 50/A, 831 04 Bratislava, IČO: 50 611 89, Bratislava, proti žalovanému: Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného vydaného ministrom životného prostredia Slovenskej republiky č. 8153/2019-9.2 (11/2019 - rozkl.) zo dňa 20. decembra 2019, takto

rozhodol:

Krajský súd v Bratislave napadnuté rozhodnutie žalovaného Ministerstva životného prostredia vydaného ministrom životného prostredia Slovenskej republiky č. 8153/2019-9.2 (11/2019 - rozkl.) zo dňa 20. decembra 2019 v spojení s rozhodnutím Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky číslo konania: 2694/2019-7. číslo záznamu: 22419/2019 zo dňa 26. apríla 2019 z r u š u j e a v e c v r a c i a žalovanému na ďalšie konanie.

Žalobcovi súd p r i z n á v a právo úplnú náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

I.
Priebeh administratívneho konania

1. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia environmentálnych programov a projektov ako riadiaci orgán v zmysle § 7 zákona č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon o pomoci a podpore“) vo veci uloženia povinnosti prijímateľovi vrátiť jeden a pol násobok sumy uvedenej v žiadosti o vrátenie poskytnutého príspevku alebo jeho časti, najviac však do výšky 100 % poskytnutého príspevku alebo jeho časti na predmet zákazky podľa § 27a ods. 5 zákona o pomoci a podpore rozhodnutím číslo konania: 2694/2019-7. číslo záznamu: 22419/2019 zo dňa 26. apríla 2019 žalobcovi uložil povinnosť podľa § 27a ods. 5 zákona o pomoci a podpore za porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania na predmet zákazky „Intenzifikácia ČOV, odkanalizovanie a zásobovanie pitnou vodou v Trenčianskom regióne“ vyhlásenú vo Vestníku verejného obstarávania č. 115/2001 pod zn. 04416-MSP zo dňa 14. júna 2011 a v úradnom vestníku Európskej únie pod č. 2011/S 112-184523 dňa 11. júna 2011, ktoré bolo uvedené Úradom pre verejné obstarávanie v Protokole o výsledku kontroly dodržiavania zákona o verejnom obstarávaní č. 7667-7000/2014-OK/9 zo dňa 30. septembra 2016, a ktoré malo alebo mohlo mať vplyv na výsledok verejného obstarávania, vrátiť finančné prostriedky vo výške X XXX XXX,XX euro poskytnutých na Projekt „Intenzifikácia ČOV, odkanalizovanie a zásobovanie pitnou vodou v Trenčianskom regióne“ na základe Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. 134/1.2 MP/2010 zo dňa 29.

novembra 2012 z Operačného programu Životné prostredie Prioritná os 1. Integrovaná ochrana a racionálne využívanie vôd, Opatrenie 1.2 Odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd v zmysle záväzkov SR voči EÚ (ďalej aj len prvostupňové rozhodnutie).

2. Prvostupňový orgán verejnej správy rozhodol na tom skutkovom základe, že:

3. Na základe žiadosti žalobcu o poskytnutie nenávratného finančného príspevku bola dňa 29. novembra 2012 uzatvorená Zmluva o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. 134/1.2 MP/2012 (ďalej len „zmluva o poskytnutí NFP“), medzi žalovaným ako poskytovateľom a žalobcom ako prijímateľom. Na základe zmluvy o poskytnutí NFP v znení Dodatku č. 1 až č. 3 sa poskytovateľ zaviazal poskytnúť žalobcovi nenávratný finančný príspevok v maximálnej výške XX XXX XXX,XX euro na projekt „Intenzifikácia ČOV, odkanalizovanie a zásobovanie a zásobovanie pitnou vodou v Trenčianskom regióne“ (ďalej aj ako „projekt“), kód ITMS: 24110110155. Intenzita pomoci je 95% z celkových oprávnených výdavkov projektu, pričom výška spolufinancovania projektu zo strany prijímateľa je 5% celkových oprávnených výdavkov projektu.

4. Žalobca za účelom financovania predmetného projektu predložil poskytovateľovi spolu 51 žiadostí o platbu, pričom jedna žiadosť o platbu bola posunutá do stavu zrušená a jej prílohy boli pridelené nasledovnej žiadosti o platbu. Ako celkové oprávnené výdavky bola poskytovateľom identifikovaná suma v celkovej výške XX XXX XXX,XX eur. Identifikované oprávnené výdavky na zákazku s názvom „Intenzifikácia ČOV, odkanalizovanie a zásobovanie pitnou vodou v Trenčianskom regióne“, vyhlásenú vo Vestníku verejného obstarávania č. 115/2011 pod zn. 04416-MSP dňa 14. júna 2011 a v Úradnom vestníku Európskej únie pod č. 2011/S 112-184523 dňa 11. júna 2011 (ďalej len „zákazka“) predstavovali sumu v celkovej výške XX XXX XXX,XX eur. V tomto prípade bola tiež stanovená na základe finančnej analýzy prijímateľa finančná medzera (rozdiel medzi súčasnou hodnotou investičných výdavkov na projekt a súčasnou hodnotou čistého príjmu z projektu za určené referenčné obdobie) v celkovej výške X XXX XXX,XX eur a zistené neoprávnené výdavky vo výške X XXX XXX,XX eur, o ktoré bola znížená výška deklarovaných celkových oprávnených výdavkov na uvedenú zákazku (XX XXX XXX,XX eur).

5. Úrad pre verejné obstarávanie (ďalej len „ÚVO“) na základe podnetu Úradu vlády Slovenskej republiky, sekcie kontroly a boja proti korupcii č. 7236-26738/2014/OCKÚ OLAF zo dňa 03. júla 2014, vykonal v čase od 16. februára 2015 do 30. septembra 2016 kontrolu dodržania zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o verejnom obstarávaní“) pri zadávaní predmetnej zákazky. Z vykonanej kontroly ÚVO vyhotovil Protokol o výsledku kontroly dodržiavania zákona o verejnom obstarávaní č. 7667-7000/2014-OK/9 zo dňa 30. septembra 2016, ktorý bol prerokovaný s kontrolovaným dňa 18. októbra 2016 (ďalej len „Protokol“).

6. Úrad pre verejné obstarávanie v závere Protokolu o výsledku kontroly dodržiavania zákona o verejnom obstarávaní č. 7667-7000/2014-OK/9 zo dňa 30. septembra 2016 konštatoval, že kontrolou postupu zadávania predmetnej zákazky bolo zistené konanie v rozpore s:

- § 9 ods. 4 zákona o verejnom obstarávaní, a to konkrétne s princípom nediskriminácie, keď kontrolovaný v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania stanovil o 39 dní kratšiu lehotu na vyžiadanie si súťažných podkladov oproti lehote na predkladanie ponúk, pričom uvedené porušenie zákona o verejnom obstarávaní mohlo mať vplyv na výsledok verejného obstarávania,

- kontrolovaný postupoval v rozpore s § 9 ods. 4 zákona o verejnom obstarávaní, konkrétne s princípom transparentnosti, v spojení s § 43 ods. 5 písm. e) zákona o verejnom obstarávaní, keď v písomnej a elektronickej výzve na účasť v elektronickej aukcii v rámci podmienok elektronickej aukcie rozdielne stanovil minimálne rozdiely, ktoré sa budú pri predkladaní ponúk vyžadovať;

- kontrolovaný postupoval v rozpore s § 9 ods. 4 zákona o verejnom obstarávaní, konkrétne s princípom transparentnosti, keď v rámci podmienok účasti týkajúcich sa finančného a ekonomického postavenia požadoval na preukázanie výšky obratu od záujemcov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva predložiť doklad - súvahu podľa § 27 ods. 1 písm. c) zákona o verejnom obstarávaní;

- kontrolovaný postupoval v rozpore s § 45 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní, keď neuzavrel zmluvu v lehote viazanosti ponúk;

- kontrolovaný neposlal ÚVO informáciu o uzavretí zmluvy do siedmich pracovných dní odo dňa jej zverejnenia podľa osobitného predpisu (§ 5a zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov), čo je v rozpore s § 49 ods. 5 písm. a) zákona o verejnom obstarávaní.

7. Podľa Úradu pre verejné obstarávanie porušenie uvedené ako prvé v poradí mohlo mať vplyv na výsledok verejného obstarávania.

8. Následne ÚVO listom č. 7667-7000/2014-OK/16 zo dňa 18. októbra 2016 zaslal Protokol poskytovateľovi a Slovenskej agentúre životného prostredia ako Sprostredkova-teľskému orgánu pod riadiacim orgánom pre Operačný program Životné prostredie (ďalej len „SORO“).

9. Na základe zistení uvedených v Protokole SORO vykonal administratívnu kontrolu verejného obstarávania prijímateľa a vyhotovil Záznam z administratívnej kontroly verejného obstarávania zo dňa 21. októbra 2016, Správu o zistenej nezrovnalosti č. N21601880/S01 a č. N21601881/S01 a Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov č. 24110110155/Z01. Uvedené dokumenty zaslal SORO účastníkovi konania listom č. SEF-464-2016, 9431/2016 zo dňa 24. októbra 2016, ktorý bol účastníkovi konania doručený dňa 26. októbra 2016.

10. V zmysle Záznamu z administratívnej kontroly verejného obstarávania zo dňa 21. októbra 2016 bola výška finančnej opravy stanovená v súlade s Metodickým pokynom CKO č. 11 - k určovaniu výšky vrátenia poskytnutého príspevku alebo jeho časti pri porušení pravidiel a postupov verejného obstarávania v znení aktualizácie č. 6 (ďalej len „Metodický pokyn CKO č. 11). Finančná oprava bola určená podľa bodu č. 4 „Stanovenie lehoty na prijímanie žiadostí o súťažné podklady (vzťahuje sa pre verejnú súťaž, súťaž návrhov alebo podlimitných zákaziek)“ Prílohy k Metodickému pokynu CKO č. 11, a to vo výške 5% oprávnených výdavkov pripadajúcich na zákazku, čo predstavuje sumu vo výške X XXX XXX,XX EUR. SORO pri stanovení predmetnej finančnej opravy vychádzal aj z listu Úradu vlády Slovenskej republiky, sekcie centrálného koordinačného orgánu označeného ako „Skrátené lehoty na vyžiadanie súťažných podkladov - usmernenie“ č. 4693-31326/2013/SCKO zo dňa 06. decembra 2013.

11. Žiadosťou o vrátenie finančných prostriedkov č. 24110110155/Z01 SORO požiadal účastníka konania o vrátenie časti nenávratného finančného príspevku v celkovej výške X XXX XXX,XX eur v lehote do 50 dní od doručenia predmetnej žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov. Finančná oprava v zmysle predmetnej žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov predstavovala sumu X XXX XXX,XX eur. Výška časti nenávratného finančného príspevku určeného na vrátenie bola znížená z dôvodu, že oprávnené výdavky na predmetnú zákazku boli zo strany SORO krátené v zmysle finančnej opravy už v rámci žiadosti o platbu v alikvotnej výške. Z uvedeného dôvodu bola predmetná žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov vystavená vo vzťahu k identifikovaným oprávneným výdavkom na predmetnú zákazku vo výške XX XXX XXX,XX eur, teda bez oprávnených výdavkov, ktoré boli už krátené v rámci uvedenej žiadosti o platbu.

12. Keďže v stanovenej lehote žalobca nevrátil časť nenávratného finančného príspevku v požadovanej výške a ani neuzavrel s poskytovateľom dohodu o splátkach alebo dohodu o odklade plnenia podľa § 28a zákona o pomoci a podpore, SORO listom č. SEF-464-2016, 11355/2016 zo dňa 19. decembra 2016, ktorý bol ministerstvu doručený dňa 20. decembra 2016 postúpil ministerstvu, sekcii environmentálnych programov a projektov.

13. Následne prvostupňový správny orgán listom označeným ako „Oznámenie o začatí správneho konania“ č. 7359/2019, 2694/2019-7. zo dňa 07. februára 2019 oznámil žalobcovi začatie správneho konania, na ktoré žalobca reagoval listom doručeným prvostupňovému orgánu verejnej správy dňa 22. februára 2019 označeným ako „Vyjadrenie k oznámeniu o začatí správneho konania zo dňa 07. februára 2019“ zo dňa 20. februára 2019.

14. Proti prvostupňovému rozhodnutiu podal žalobca rozklad, o ktorom rozhodol žalovaný rozhodnutím ministra životného prostredia č.: 8153/2019-9.2 (11/2019 - rozkl.) zo dňa 20. decembra 2019 tak, že zmenil výrok prvostupňového rozhodnutia nasledovne:

15. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia environmentálnych programov a projektov, ako vecne príslušný správny orgán podľa § 6 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov v nadväznosti na § 16 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov, konajúci ako riadiaci orgán v zmysle § 7 zákona o pomoci a podpore vo veci uloženia povinnosti prijímateľovi vrátiť jeden a pol násobok sumy uvedenej v žiadosti o vrátenie poskytnutého príspevku alebo jeho časti, najviac však do výšky 100 % poskytnutého príspevku alebo jeho časti na predmet zákazky podľa § 27a ods. 5 zákona o pomoci a podpore rozhodol takto:

16. Žalobca je povinný podľa § 27a ods. 5 zákona o pomoci a podpore za porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania na predmet zákazky „Intenzifikácia ČOV, odkanalizovanie a zásobovanie pitnou vodou v Trenčianskom regióne“ vyhlásenej vo Vestníku verejného obstarávania č. 115/2001 pod zn. 04416-MSP zo dňa 14. júna 2011 a v úradnom vestníku Európskej únie pod č. 2011/S 112-184523 dňa 11. júna 2011, ktoré bolo uvedené Úradom pre verejné obstarávanie v Protokole o výsledku kontroly dodržiavania zákona o verejnom obstarávaní č. 7667-7000/2014-OK/9 zo dňa 30. septembra 2016, a ktoré mohlo mať vplyv na výsledok verejného obstarávania, vrátiť finančné prostriedky vo výške X XXX XXX,XX EUR poskytnutých na Projekt „Intenzifikácia ČOV, odkanalizovanie a zásobovanie pitnou vodou v Trenčianskom regióne“ na základe Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. 134/1.2 MP/2010 zo dňa 29. novembra 2012 z Operačného programu Životné prostredie Prioritná os 1. Integrovaná ochrana a racionálne využívanie vôd, Opatrenie 1.2 Odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd v zmysle záväzkov SR voči EÚ. V odôvodnení rozhodnutia žalovaný nepovažoval námietky žalobcu uvedené v rozklade za dôvodné. Po preštudovaní prvostupňového rozhodnutia vrátane administratívneho spisu žalovaný zistil, že zistené porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania uvedené v protokole Úradu pre verejné obstarávanie mohlo mať vplyv na výsledok verejného obstarávania, a preto žalovaný z dôvodu náležitého dodržania § 27a zákona o pomoci a podpore zmenou rozhodnutia vypustil z výroku napadnutého rozhodnutia uvedenie, že porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania účastníkom konania „malo“ vplyv na výsledok verejného obstarávania, čím spresnil výrok napadnutého rozhodnutia.

II.

Žaloba

17. Žalobca včas podanou žalobou doručenou súdu dňa 15. januára 2020 sa domáhal preskúmania rozhodnutia žalovaného vydaného ministrom životného prostredia Slovenskej republiky č. 8153/2019-9.2 (11/2019 - rozkl.) zo dňa 20. decembra 2019, ktorým bolo potvrdené prvostupňové rozhodnutie Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky číslo konania: 2694/2019-7. číslo záznamu: 22419/2019 zo dňa 26. apríla 2019. Žalobu odôvodnil tým, že k porušeniu povinnosti zákona o verejnom obstarávaní zo strany žalobcu nedošlo, nedošlo ani k poškodeniu niektorého zo záujemcov, preto neexistuje nárok na uloženie povinnosti vrátiť jeden a pol násobok sumy uvedenej v žiadosti o vrátenie podľa § 27a ods. 5 zák. č. 528/2008 Z.z. o pomoci a podpore. Podľa žalobcu k žalobou napadnuté rozhodnutia vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci, sú nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov, zistenie skutkového stavu orgánu verejnej správy bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci.

18. Má zato, že minister životného prostredia sa nedostatočne zaoberal námietkami žalobcu v rámci správneho konania, a preto sa pridrižiava argumentácie uvedenej v rozklade proti prvostupňovému rozhodnutiu žalovaného a k dôvodom podania správnej žaloby uviedol nasledovné:

19. Tým, že žalobca určil kratšiu lehotu na prijímanie žiadostí o súťažné podklady ako lehotu na prijímanie ponúk, nemohlo dôjsť k porušeniu zásady nediskriminácie, nakoľko takto určená lehota zo strany žalobcu bola voči všetkým uchádzačom rovnaká, v dôsledku čoho žiadneho z uchádzačov nezvýhodňoval oproti ostatným. V danom prípade chýba príčinná súvislosť medzi skutočnosťami tvrdenými Úradom pre verejné obstarávanie a údajne porušeným princípom nediskriminácie vo verejnom obstarávaní. Žalobca určil dané lehoty podľa svojho uváženia vzhľadom na druh a zložitnosť predmetnej zákazky. Ako neuskutočniteľné žalobca vyhodnotil, aby záujemca, ktorý predloží žiadosť o súťažné podklady (po celú dobu sprístupnené aj na webovom sídle žalobcu) bol schopný vypracovať a predložiť svoju ponuku v lehote menej ako 39 dní, nakoľko v čase konania predmetného verejného obstarávania

nebola lehota na prijímanie žiadostí o súťažné podklady, ani lehota na prijímanie ponúk nejakým spôsobom upravená.

20. Poukázal, že žalobca sa spravoval v tom čase platnými právnymi predpismi, ako Metodickým usmernením ÚVO zo dňa 9. septembra 2008, podľa ktorého samotný ÚVO ponechal na uvážení verejného súťažiteľa určenie lehoty na podanie žiadosti o vydanie súťažných podkladov, a to v nadväznosti na zložitosť a druh predmetu zákazky. Zdôraznil, že ÚVO až dňa 4. júla 2013 vydal výkladové stanovisko č. 7/2013 k stanoveniu lehoty na prijímanie žiadostí o súťažné podklady, kde odporučil v súvislosti s poskytovaním súťažných podkladov neobmedzovať lehotu na prijímanie žiadostí o súťažné podklady. Až následne bolo prijaté rozhodnutie Komisie č. C(2013) 9527 z 19. decembra 2013, ktoré obsahovalo rozhodnutie č. 4 - nedostatočná doba k tomu, aby si potenciálni uchádzači vyžiadali súťažné podklady.

I. Tvrdenie žalovaného že: „...z citovaných ustanovení zákona o verejnom obstarávaní platných v čase zadávania zákazky nevyplýva oprávnenie skrátiť lehotu na vyžiadanie si súťažných podkladov oproti lehote na predkladanie ponúk...“, žalobca považuje v rozpore s čl. 2 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, a to, že: „Každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá“. Z uvedeného vyplýva, že právnou povinnosť možno niekomu uložiť iba zákonom alebo na základe zákona a v jeho medziach.

II. Žalovaný odôvodnenie rozhodnutia odvodzuje od rozhodnutia komisie C(2013) 9527 z 19. decembra 2013, ktoré v čase zadávania predmetnej zákazky ešte nebolo vydané. Je v rozpore s princípom právnej istoty aby bol subjekt sankcionovaný za konanie, ktoré v čase, keď sa ho dopustil, bolo v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a v zmysle právneho poriadku nebolo zakázané. Samotný úrad verejného obstarávania v rámci svojich usmernení a pokynov prenechával na voľnej úvahe verejného obstarávateľa určovanie lehôt v závislosti od náročnosti a celkovej komplexnosti danej zákazky. Posúdenie náročnosti celého projektu bolo výlučne na úvahe žalobcu ako verejného obstarávateľa a o správnosti jeho úvahy svedčí aj skutočnosť, že podklady si vyžiadal od 35 subjektov, pričom následne predložilo ponuku len 9 uchádzačov. Vzhľadom na rozsah súťažných podkladov bolo časovo problematické ich vyhodnotenie pre jednotlivých uchádzačov v spisovej podobe. Všetky súťažné podklady týkajúce sa predmetného verejného obstarávania boli tiež nepretržite dostupné na internetovej stránke žalobcu. V čase rozhodnom pre posúdenie skutočností danej právnej veci zákon o verejnom obstarávaní žiadnym spôsobom neurčoval, aký má byť časový rozdiel medzi lehotou na vyžiadanie si súťažných podkladov a lehotou na predkladanie ponúk. Je neprípustné, aby účastník konania bol sankcionovaný za konanie, ktoré výslovne nebolo zákonom zakázané. Zdôraznil, že žalovaný sa nedostatočne zaoberal úplným zistením skutkového stavu keď konštatoval, že má pochybnosti o správnosti postupu žalobcu vo verejnom obstarávaní čo sa týka posúdenia náročnosti celého projektu, nakoľko zo spisovej dokumentácie nevyplýva, že by si ohľadom tejto skutočnosti žalobca nesplnil akékoľvek povinnosti, resp. že by došlo k zanedbaniu určitých skutočností rozhodných pre posúdenie náročnosti predmetnej zákazky. Žalobcovi nie je jasná skutočnosť na základe ktorej žalovaný dospel k záveru, že zo strany žalobcu došlo v tomto ohľade k pochybeniu. Samotné konštatovanie žalovaného je nepostačujúce, pokiaľ nie je riadne zdôvodnené relevantnými argumentmi.

III. Žalobca ďalej poukázal, že v rámci odôvodnenia rozhodnutia úplne absentuje zdôvodnenie skutočnosti, že odporúčania ÚVO ako i posudzovanie skrátenia lehoty na vyžiadanie súťažných podkladov sa má aplikovať len do budúcnosti, pričom uvedené vychádza i z názoru Úradu vlády Slovenskej republiky, ktorý dňa 24. októbra 2013 vydal informáciu k určovaniu lehôt na poskytovanie súťažných podkladov, v ktorom sa uvádza, že:

„v prípadoch verejných obstarávaní, ktoré sú začaté, avšak pri ktorých nedošlo k predkladaniu ponúk je potrebné, aby verejný obstarávateľ/obstarávateľia opravou oznámení o vyhlásení verejného obstarávania, resp. opravou výzvy na predloženie ponuky (vo vestníku Úradu a pri nadlimitných zákazkách aj vo vestníku EÚ) korigovali lehotu na požiadanie o vydanie súťažných podkladov v zmysle vyššie uvedenej informácie. Pre monitorovanie uplatnenia a dosahu tohto opatrenia, požadujeme od riadiacich orgánov informáciu o všetkých verejných obstarávaníach, ktoré takouto zmenou budú dotknuté.“

IV. Poukázal, že rozsudok Najvyššieho správneho súdu Českej republiky sp. zn. 1Afs 50/2009-233 zo dňa 16. marca 2010, na ktorý poukázal v rozhodnutí žalovaný nie je možné na daný prípad aplikovať,

nakoľko práve sankcionovanie konania, ktoré nebolo zakázané, či inak v rámci platnej právnej úpravy upravené, je v úplnom rozpore s princípom právnej istoty a s ústavnými zásadami.

V. Žalobca je ďalej názoru, že ÚVO nesprávne právne posúdil porušenie zákona o verejnom obstarávaní žalobcom, nakoľko žalobca voči všetkým uchádzačom a záujemcom uplatnil rovnaké podmienky. V čase rozhodnom pre posúdenie skutočností v danej právnej veci zákon o verejnom obstarávaní žiadnym spôsobom neurčoval aký má byť časový rozdiel medzi lehotou na vyžiadanie si súťažných podkladov a lehotou na predkladanie ponúk. Je nepripustné, aby žalobca bol sankcionovaný za konanie, ktoré výslovne nebolo zákonom zakázané a takéto rozhodnutie orgánu verejnej správy je arbitrárne.

VI. Na podporu svojich tvrdení žalobca poukázal na rozhodnutia ÚVO č. 1058-6000/2012-ON/279, č. 4-2-7000/2010, č. 642-6000/2011-ON/221, ktorými deklaroval, že v období pred vydaním výkladového stanoviska č. 7/2013 verejní obstarávatelia a osoby podľa ustanovenia § 7 zák. o verejnom obstarávaní lehotu na vyžiadanie podkladov výrazne skracovali oproti lehote na predkladanie ponúk, pričom za dané konanie sankcionovaní neboli. Žalovaný preto podľa názoru žalobcu postupoval nesprávne, keď predmetné rozhodnutia odmietol brať na vedomie s odôvodnením, že s danou právnou vecou nesúvisia.

21. Na základe uvedených skutočností žalobca považoval napadnuté rozhodnutia za nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov, vychádzajúce z nesprávneho právneho posúdenia veci a zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci, a preto napadnuté rozhodnutie žalovaného v spojení s prvostupňovým rozhodnutím žiadal zrušiť.

22. V závere žaloby žalobca požiadal o priznanie odkladného účinku správnej žalobe.

III.

Vyjadrenie žalovaného k žalobe

23. Žalovaný sa k žalobe vyjadril v písomnom vyjadrení zo dňa 09. marca 2020, v ktorom zhrnul skutkový stav a s dôvodmi žalobcu uvedenými v žalobe nesúhlasil. Žalobu navrhol zamietnuť, nakoľko zastáva názor, že prvostupňové rozhodnutie a rozhodnutie žalovaného, ako aj postup žalovaného v správnom konaní boli v súlade so zákonom o pomoci a podpore, s legislatívou EÚ, príslušnými zákonmi Slovenskej republiky, so zmluvou o NFP a správnym poriadkom, vychádzal zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu veci a obsahujú všetky predpísané zákonné náležitosti.

24. Vo vyjadrení poukázal, že stanovenie kratšej lehoty na vyžiadanie si súťažných podkladov je jednoznačne spôsobilé obmedziť účasť záujemcov vo verejnom obstarávaní, nakoľko sa tým vylúčil prístup k súťažným podkladom všetkým potenciálnym záujemcom, ktorí mohli mať záujem na predložení ponuky v postupe verejného obstarávania realizovaného žalobcom, pričom v dôsledku kratšej lehoty na vyžiadanie súťažných podkladov nemohli byť súťažné podklady poskytnuté záujemcovi, ktorý by požiadal o ich poskytnutie po uplynutí skrátenej lehoty na vyžiadanie súťažných podkladov. Príčinná súvislosť medzi skrátením lehoty na vyžiadanie si súťažných podkladov a porušením princípu nediskriminácie podľa § 9 ods. 4 zákona o verejnom obstarávaní platného v čase zadávania zákazky, vyplýva z povahy skrátenia lehoty na vyžiadanie si súťažných podkladov oproti lehote na predkladanie ponúk, čo bolo objektívne spôsobilé vyvolať neúčasť v postupe verejného obstarávania zo strany potenciálnych záujemcov, ktorí nestihli požiadať o súťažné podklady do uplynutia skrátenej lehoty na vyžiadanie si súťažných podkladov, ale v lehote na predkladanie ponúk by boli spôsobilí vypracovať a predložiť ponuku na obstarávaný predmet zákazky. Skrátenie lehoty na vyžiadanie si súťažných podkladov mohlo viesť aj k tomu, že potencionalni záujemcovia schopní vypracovať a predložiť ponuku v lehote na predkladanie ponúk ani nepožiadali o súťažné podklady, nakoľko skrátená lehota na vyžiadanie súťažných podkladov už uplynula. Uvedené mohlo zároveň viesť k neodôvodnenému obmedzeniu hospodárskej súťaže, čo je v rozpore s princípom nediskriminácie, nakoľko v dôsledku skrátenia lehoty na vyžiadanie si súťažných podkladov došlo k obmedzeniu konkurenčného prostredia medzi dodávateľmi. Žalovaný má za to, že takýmto postupom žalobcu boli diskriminovaní tí záujemcovia, ktorí mohli mať záujem o účasť na verejnom obstarávaní a boli schopní predložiť ponuku v lehote na predkladanie ponúk, ale v dôsledku požiadania o súťažné podklady v skrátenej lehote im tieto

podklady poskytnuté neboli, čo vytvorilo prekážku pre vypracovanie a predloženie ponuky zo strany týchto záujemcov.

25. Aj napriek skutočnosti, že zákon o verejnom obstarávaní (najmä § 19 ods. 4 a § 51 ods. 4 zák. o verejnom obstarávaní) v čase zadávania zákazky neupravoval a v súčasnosti ani neupravuje obmedzenia pre stanovenie lehoty na prijímanie žiadosti o súťažné podklady, žalobca bol povinný v celom procese verejného obstarávania postupovať v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní, rešpektujúc a uplatňujúc základné princípy verejného obstarávania upravené v § 9 ods. 4 zák. o verejnom obstarávaní platnom v čase zadávania zákazky, a to princíp rovnakého zaobchádzania, princíp nediskriminácie uchádzačov alebo záujemcov, princíp transparentnosti a princíp hospodárnosti a efektívnosti, t.j. vymedziť uplynutie lehoty na vyžiadanie si súťažných podkladov zo strany záujemcov tak, aby nedochádzalo k neodôvodnenému obmedzovaniu hospodárskej súťaže a k diskriminácii hospodárskych subjektov, ktoré majú záujem zúčastniť sa na vyhlásenom verejnom obstarávaní.

26. Úrad verejného obstarávania vykonal kontrolu verejného obstarávania realizovaného žalobcom v čase od 16. februára 2015 do 30. septembra 2016 za kontrolované obdobie od 30. apríla 2011 do 04. novembra 2013, pričom posudzoval zákonnosť postupu žalobcu pri zadávaní predmetnej zákazky podľa ustanovení zákona o verejnom obstarávaní platných a účinných v čase zadávania tejto zákazky. ÚVO identifikoval 5 porušení zákona o verejnom obstarávaní, z ktorých jedno mohlo mať vplyv na výsledok verejného obstarávania, a to, že kontrolovaný tým, že v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania stanovil o 39 dní kratšiu lehotu na prijímanie žiadosti o súťažné podklady oproti lehote na predkladanie ponúk, postupoval v rozpore s § 9 ods. 4 zákona o verejnom obstarávaní a to konkrétne s princípom nediskriminácie. ÚVO odôvodnil porušenie princípu diskriminácie v protokole ÚVO zhodne ako žalovaný v napadnutých rozhodnutiach.

27. K tvrdeniu žalobcu, že sa riadil v tom čase platnými právnymi predpismi, ako aj metodickým usmernením ÚVO zo dňa 09. septembra 2008, a že až 04. júla 2013 bolo vydané výkladové stanovisko ÚVO č. 7/2013 a až 19. decembra 2013 bolo prijaté rozhodnutie komisie č. C (2013) 9527 k stanoveniu lehoty na prijímanie žiadostí o súťažné podklady, žalovaný uviedol, že aj keď z metodického usmernenia ÚVO zo dňa 09. septembra 2008 vyplýva, že určenie lehoty, v ktorej je potrebné podať žiadosť o poskytnutie súťažných podkladov vo verejnej súťaži je síce v kompetencii verejného obstarávateľa, táto skutočnosť ho však nezbavuje povinnosti dodržiavať počas celého procesu verejného obstarávania základné princípy verejného obstarávania uvedené v § 9 ods. 4 zák. o verejnom obstarávaní. Voľná úvaha žalobcu pri stanovovaní lehoty na prijímanie žiadostí o súťažné podklady bola síce prípustná, avšak len v intenciách dodržania základných princíпов verejného obstarávania, t.j. vrátane dodržania princípu nediskriminácie.

28. Za nedôvodené považuje žalovaný aj tvrdenie žalobcu, že v zmysle čl. II Ústavy Slovenskej republiky každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá. Žalobca bol a je povinný pri zadávaní zákazky dodržiavať základné princípy uvedené v § 9 ods. 4 zák. o verejnom obstarávaní.

29. Žalovaný taktiež nesúhlasil s tvrdením žalobcu, že svoje posúdenie a výklad založil na rozhodnutí komisie C (2013) 9527 zo dňa 19. decembra 2013), nakoľko verejný obstarávateľ je vždy povinný dodržiavať ustanovenia zákona o verejnom obstarávaní vrátane princíпов verejného obstarávania. Žalovaný preto považuje argument žalobcu o porušení princípu právnej istoty, keď je subjekt sankcionovaný za konanie, ktoré podľa jeho názoru bolo v danom čase zákonné, za účelový. Metodické usmernenia ÚVO nie sú záväzným výkladom práva a žiadne metodické usmernenie ÚVO neoprávňovalo a ani neoprávňuje verejného obstarávateľa postupovať v rozpore so základnými princípmi verejného obstarávania.

30. I podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uvedeného v rozsudku sp. zn. 5Sžf/39/2009 metodický pokyn ÚVO nepredstavuje záväzný výklad zákona o verejnom obstarávaní a ani nestranný metodický pokyn ÚVO nemôže priniesť účastníkovi procesu verejného obstarávania priaznivejšie rozhodnutie vo veci.

31. Predmetom skúmania vplyvu porušení pravidiel a postup verejného obstarávania nie je len to, či takýto vplyv existoval, ale aj skutočnosť, či takýto vplyv existovať mohol. Vo vzťahu k námietke žalobcu

týkajúcej sa odporúčania ÚVO, ako i posudzovanie skrátenia lehoty na vyžiadanie súťažných podkladov, ktoré sa má aplikovať len do budúca, žalovaný poukázal na odôvodnenie svojho rozhodnutia.

32. Zákon o verejnom obstarávaní už v čase zadávania zákazky žalobcom upravoval princíp nediskriminácie, ktorý má verejný obstarávateľ povinnosť dodržiavať počas celého procesu verejného obstarávania. Pokiaľ v tomto smere bola rozhodovacia prax ÚVO nesúladná so zákonom o verejnom obstarávaní, nemohol ÚVO pokračovať v nesprávnej aplikácii zákona len z dôvodu legitímneho očakávania verejných obstarávateľov. Zásada legitímneho očakávania je obmedzená najmä zásadou legality vyjadrenou v čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, či zásadou účelnosti a súladu zvoleného riešenia s verejným záujmom. Preto jedným zo závažných dôvodov na základe ktorých môže orgán verejnej správy prelomiť legitímne očakávania účastníkov v správnom konaní, je podľa názoru žalovaného rozpor rozhodovania orgánu verejnej správy s právnymi predpismi.

33. Podľa žalovaného však nedošlo k porušeniu princípu legitímneho očakávania žalobcu, nakoľko rozhodovacia prax ÚVO vždy zohľadňovala dodržiavanie princípov verejného obstarávania. I zo zmluvy o NFP vyplýva, že žalobca bol povinný postupovať pri zadávaní zákazky v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní, t.j. dodržiavať základné princípy verejného obstarávania.

34. Jedným z podkladov pre vydanie napadnutého rozhodnutia je protokol Úradu pre verejné obstarávanie, ktorého správnosť orgán verejnej správy posudzuje a na ktorého obsah pri vydaní rozhodnutia vo veci samej prihliada. Žalovaný v zázname z administratívnej kontroly verejného obstarávania zo dňa 21. decembra 2016 v súlade s protokolom ÚVO konštatoval porušenie § 9 ods. 4 zák. o verejnom obstarávaní, konkrétne princípu nediskriminácie z dôvodu stanovenia o 39 dní kratšej lehoty na vyžiadanie si súťažných podkladov oproti lehote na predkladanie ponúk zo strany účastníka konania, čo mohlo mať vplyv na výsledok verejného obstarávania. Po posúdení identifikovaných zistení uvedených v protokole ÚVO preto prvostupňový orgán verejnej správy v napadnutom rozhodnutí konkrétne uviedol, že sa stotožnil s názorom ÚVO a odvolací orgán, t.j. žalovaný sa taktiež so zisteným porušením zákona o verejnom obstarávaní stotožnil, čo podrobne odôvodnil v bode 1 rozhodnutia žalovaného na strane 13 a 14. S poukazom na uvedené žiadal žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.

IV.

Replika žalobcu

35. Žalobca v replike zo dňa 19. augusta 2020 v reakcii na vyjadrenie žalovaného zotrval na dôvodoch uvedených v žalobe a zdôraznil, že žalovaný sa nedostatočne zaoberal úplným zistením skutkového stavu, nakoľko konštatoval, že má pochybnosti o správnosti postupu žalobcu vo verejnom obstarávaní čo sa týka posúdenia náročnosti celého projektu, nakoľko zo spisovej dokumentácie nevyplýva, že by si ohľadom tejto skutočnosti žalobca nesplnil akékoľvek povinnosti, resp. že by došlo k zanedbaniu určitých skutočností rozhodných pre posúdenie náročnosti predmetnej zákazky. Žalobcovi nie je jasná skutočnosť, na základe ktorej žalovaný dospel k záveru, že zo strany žalobcu došlo v tomto ohľade k pochybeniu. Taktiež zotrval na názore, že ÚVO nesprávne právne posúdil porušenie zákona o verejnom obstarávaní zo strany účastníka konania, nakoľko žalobca uplatnil voči všetkým uchádzačom a záujemcom rovnaké podmienky. Žalobca s poukazom na uvedené dôvody ako aj dôvody uvedené v žalobe, žiadal žalobe vyhovieť.

V.

36. Krajský súd Bratislave uznesením č.k. 1S/10/2020-76 zo dňa 9. apríla 2020 priznal žalobe odkladný účinok a uznesením č.k. 1S/10/2020-78 zo dňa 29. apríla 2020 prerušil konanie až do právoplatného rozhodnutia kasačného súdu o kasačnej sťažnosti podanej proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č.k. 1S/113/2018-81 zo dňa 7. februára 2019 z dôvodu, že v konaní pred kasačným súdom o kasačnej sťažnosti podanej proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č.k. 1S/113/2018-81 zo dňa 7. februára 2019 sa rieši otázka, ktorá môže mať význam na rozhodnutie správneho súdu v preskúmvanej žalobcovej veci, nakoľko v obidvoch veciach 1S/10/2020 a 1S/113/2018 orgán verejnej správy uložil povinnosť účastníkovi konania vrátiť finančné prostriedky podľa § 27 a ods. 5 zákona o pomoci a podpore, a podľa § 14 ods. 18 zákona o pomoci a podpore rozhodnutia vydané v konaní podľa tejto

časti zákona (druhej časti) nie sú preskúmateľné správnym súdom. Do druhej časti zákona o pomoci a podpore spadajú ustanovenia § 6 až § 33, a teda § 27a je súčasťou druhej časti zákona o pomoci a podpore.

37. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 3Sžfk/43/2019 zo dňa 20. mája 2020 zrušil uznesenie Krajského súdu v Bratislave č.k. 1S/113/2018-81 zo dňa 7. februára 2019 s odôvodnením, že správne sudy sú povinné aplikovať ústavne konformný výklad na základe článku 152 ods. 4 Ústavy SR, v dôsledku ktorého sa ustanovenie § 14 ods. 18 zákona č. 528/2008 Z. z. vykladá reštriktívne tak, že vylúčenie súdneho prieskumu zákonnosti sa obmedzuje na konanie o žiadostiach podľa § 14 zákona č. 528/2008 Z. z. V odôvodnení ďalej uviedol, že rozhodnutie, ktorým sa ustanovuje povinnosť vrátenia finančných prostriedkov podľa § 27a ods. 3 písm. a/, b/ zákona č. 528/2008 Z. z., o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva je spôsobilé zasiahnuť do základného práva sťažovateľa na vlastníctvo, preto podlieha súdnemu prieskumu zákonnosti v zmysle čl. 46 ods. 2 druhej veta Ústavy SR na základe ústavne konformného výkladu.

38. Krajský súd Bratislave uznesením č.k. 1S/10/2020-89 zo dňa 15. júla 2020 rozhodol, že súd v konaní pokračuje.

V.

Právne posúdenie

39. Podľa § 2 ods. 1 zák. č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len SSP) v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

40. Podľa § 6 ods. 1 SSP správne sudy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

41. Podľa § 27a ods. 5 zák. č. 528/2008 Z.z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva, správny orgán na základe podnetu podľa odseku 3 alebo odseku 4 rozhodne o vrátení jeden a pol násobku sumy uvedenej v žiadosti o vrátenie podľa odseku 1 alebo odseku 4, najviac však do výšky 100 % poskytnutého príspevku alebo jeho časti vzťahujúcich sa na predmet zákazky.

42. Podľa § 27a ods. 7 veta prvá, zák. č. 528/2008 Z.z., na konanie podľa odseku 5 sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní.

43. Podľa § 47 ods. 1 zák. č. 71/1967 Zb. zákona o správnom poriadku (Správny poriadok), rozhodnutie musí obsahovať výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní (rozklade). Odôvodnenie nie je potrebné, ak sa všetkým účastníkom konania vyhovuje v plnom rozsahu.

44. Podľa § 47 ods. 2 zák. č. 71/1967 Zb., výrok obsahuje rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo, prípadne aj rozhodnutie o povinnosti nahradiť trovy konania. Pokiaľ sa v rozhodnutí ukladá účastníkovi konania povinnosť na plnenie, správny orgán určí pre ňu lehotu; lehota nesmie byť kratšia, než ustanovuje osobitný zákon.

45. Podľa § 47 ods. 3 zák. č. 71/1967 Zb., v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

46. Podľa § 187 ods. 1 písm. d) SSP, ak správny súd priznal správnej žalobe odkladný účinok podľa § 185 písm. a), je povinný o nej rozhodnúť do šiestich mesiacov od vydania uznesenia o priznaní odkladného účinku.

47. Podľa § 191 ods. 1 písm. d) SSP, správny súd rozsudkom zruší napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy, ak je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov.

48. Podľa § 167 ods. 1 SSP, správny súd prizná žalobcovi voči žalovanému právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania, ak mal žalobca vo veci celkom alebo sčasti úspech.

49. Kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd (čl. 46 ods. 2 Ústavy SR).

50. V prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že ako účastník administratívneho konania bola rozhodnutím orgánu verejnej správy ukrátená na svojich právach alebo právom chránených záujmoch a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu správneho orgánu, sa postupuje podľa ustanovení tretej časti SSP o správnych žalobách.

51. Pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia súd skúma, či orgán verejnej správy vecne príslušný na konanie, si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovo malo zákonom predpísané náležitosti, teda, či rozhodnutie orgánu verejnej správy bolo vydané v súlade s hmotno-právnymi, ako aj procesno-právnymi predpismi. V intenciách § 6 ods. 1 SSP, súd preskúma aj administratívne konanie, ktorým sa v zmysle § 3 ods. 1 písm. a) rozumie postup orgánu verejnej správy v rámci výkonu jeho pôsobnosti, v rámci verejnej správy pri vydávaní individuálnych správnych aktov a normatívnych správnych aktov.

52. Správny súd vychádza zo skutkového stavu zisteného orgánom verejnej správy, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 119 veta prvá SSP).

53. Úlohou súdu v prejednávanej veci bolo preskúmať zákonnosť rozhodnutia žalovaného č. 8153/2019-9.2 (11/2019 - rozkl.) zo dňa 20. marca 2019, ktorým bolo zmenené prvostupňové rozhodnutie žalovaného číslo konania: 2694/2019-7. číslo záznamu: 22419/2019.

54. Krajský súd v Bratislave ako súd vecne a miestne príslušný na konanie vo veci (§ 10, § 13 ods. 1 SSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie a konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo a dospel k záveru, že žaloba je dôvodná. O žalobe rozhodol bez nariadenia pojednávania, nakoľko boli splnené podmienky podľa ust. § 107 ods. 2 v spojení s ust. § 137 ods. 4 SSP.

55. Pri preskúmaní žalobou napadnutého rozhodnutia súd zistil, že žalovaný orgán verejnej správy žalobou napadnutým rozhodnutím uložil žalobcovi povinnosť vrátiť finančné prostriedky vo výške X XXX XXX,XX euro, a to za porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania na predmet zákazky „Intenzifikácia ČOV, odkanalizovanie a zásobovanie pitnou vodou v Trenčianskom regióne“ vyhlásenej vo Vestníku verejného obstarávania č. 115/2001 pod zn. 04416-MSP zo dňa 14. júna 2011 a v úradnom vestníku Európskej únie pod č. 2011/S 112-184523 dňa 11. júna 2011. Rozhodol tak podľa § 27a ods. 5 zákona o pomoci a podpore, pričom vo výroku tohto rozhodnutia vo vzťahu k porušeniu pravidiel a postupov verejného obstarávania odkázal na Protokol o výsledku kontroly dodržiavania zákona o verejnom obstarávaní č. 7667-7000/2014-OK/9 zo dňa 30. septembra 2016, v ktorom Úrad pre verejné obstarávanie toto porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania uviedol, a ktoré porušenie mohlo mať vplyv na výsledok verejného obstarávania.

56. Krajský súd v Bratislave sa primárne zaoberal otázkou, či rozhodnutie žalovaného môže byť predmetom súdneho prieskumu, keď podľa ustanovenia § 14 ods. 8 zákona o pomoci a podpore, rozhodnutia vydané v konaní podľa druhej časti tohto zákona, nie sú preskúmateľné súdom. Žalovaný o uložení povinnosti žalobcovi rozhodol podľa § 27a ods. 5 zákona o pomoci a podpore, ktoré ustanovenie spadá do druhej časti tohto zákona.

57. Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení sp.zn. 3Sžfk/43/2019 zo dňa 20. mája 2020 konštatoval, že: „Zo systematického výkladu jednotlivých odsekov ustanovenia § 14 zákona č. 528/2008 Z. z. vyplýva, že ustanovenie § 14 ods. 18 sa systematicky vzťahuje ku konaniu o žiadosti o poskytnutie prostriedkov. Podľa názoru kasačného súdu toto ustanovenie nemožno vzťahovať k sankčným rozhodnutiam podľa § 27a ods. 3 písm. a/, b/ v spojení s § 27a ods. 5 zákona č. 528/2018 Z. z., ktoré sa týkajú vracania už poskytnutých finančných prostriedkov. ... Rozhodujúcim kritériom pre posúdenie prípustnosti súdneho preskúmania rozhodnutí je ich spôsobilosť zasiahnuť do práv a slobôd a záujmov subjektov, ktorým sú určené. Prieskumu podliehajú také rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia, alebo rušia práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, alebo sa ich priamo dotýkajú. Podľa Čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd. ... Kasačný súd súčasne uvádza, že reštriktívny výklad ustanovenia § 14 ods. 18 zákona č. 528/2018 Z. z. je nutný aj podľa eurokonformného výkladu, pretože vylúčenie súdneho prieskumu zákonnosti by viedlo k situácii, že by bolo vylúčené súdne konanie, v ktorom by bolo možné položiť prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru Európskej únie v oblasti pomoci a podpory poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva, ktorú na vnútroštátnej úrovni vykonáva zákon č. 528/2008 Z. z.“

58. V preskúmvanej veci podľa názoru súdu ide o nútené vrátenie už poskytnutých finančných prostriedkov, ktoré sa stali vlastníctvom žalobcu a je možné konštatovať, že sa jedná o sankciu. Podľa názoru správneho súdu rozhodnutie žalovaného, ktorým bola žalobcovi uložená povinnosť podľa § 27a ods. 5 zákona o pomoci a podpore vrátiť poskytnuté finančné prostriedky má teda povahu sankčného rozhodnutia a v zmysle ústavne konformného výkladu čl. 46 ods. 2 druhá veta Ústavy SR podlieha súdnemu prieskumu zákonnosti, keďže dochádza k zásahu do základného práva žalobcu na vlastníctvo.

59. Po tom, čo správny súd dospel k záveru, že rozhodnutie žalovaného možno považovať za spôsobilý predmet prieskumu v rámci správneho súdnictva, sa zaoberal pre rozhodnutie vo veci zásadnou otázkou, ktorá bola medzi účastníkmi konania sporná, a to otázkou, či správnou žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného trpí deficitom nepreskúmateľnosti.

60. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy je jednou z najzávažnejších väd, ktorými môže byť napadnuté rozhodnutie alebo opatrenie zaťažené. Nesporne ide o takú vadu, ktorá bráni správne súdu napadnuté rozhodnutie alebo opatrenie (alebo ich časť) preskúmať. Zjednodušene povedané, nepreskúmateľné je také rozhodnutie alebo opatrenie, pokiaľ z neho nemožno zistiť, ako bolo rozhodnuté, o čom bolo rozhodnuté, či prečo bolo rozhodnuté práve tak. Za nepreskúmateľné sa považuje také rozhodnutie alebo opatrenie orgánu verejnej správy, ktoré je nezrozumiteľné, teda nejasné, alebo protirečivé. Nezrozumiteľnosť napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy znamená aj nezrozumiteľnosť jazykovú či logickú, keď napríklad z rozhodnutia nie je zrejmé, či a aké dôkazy orgán verejnej správy vykonal, a pod.

61. Súd dáva do pozornosti, že zákonom ustanovená povinnosť orgánov verejnej moci dbať na splnenie zákonných náležitostí samotného výroku rozhodnutia, ako aj jeho odôvodnenia (vrátane zistenia skutkového stavu a jeho hodnotenia v dostatočnom rozsahu) predstavuje nielen jednu zo základných podmienok na zákonu zodpovedajúce rozhodnutie, ale je tiež jedným zo základných znakov ústavou garantovaného postupu (podľa čl. 46 ods. 1 ústavy) a ochrany práv. (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 341/2012 zo dňa 17. januára 2013)

62. Tak, ako už bolo konštatované vyššie, žalovaný o uložení povinnosti žalobcovi vrátiť časť poskytnutého príspevku rozhodol rozhodnutím podľa § 27a ods. 5 zákona o pomoci a podpore. Podľa ust. § 27a ods. 7 veta prvá zákona o pomoci a podpore sa na konanie podľa odseku 5 vzťahuje Správny poriadok a podľa ust. § 47 ods. 1 Správneho poriadku i rozhodnutie o uložení povinnosti vrátiť časť poskytnutého príspevku musí obsahovať výrok, odôvodnenie a poučenie.

63. Výrok (enunciát) rozhodnutia vo veci samej je konečným vyjadrením úsudku konajúceho orgánu verejnej správy o prejednávanej veci. Predstavuje výsledok komplexnej činnosti, pri ktorej konajúci orgán posudzuje návrh so zreteľom na skutkové okolnosti zistené v konaní a právne posúdenie veci. Z obsahového hľadiska je výrok rozhodnutia tou jeho časťou, ktorá ako jediná zaväzuje účastníkov konania, prípadne aj iné subjekty určené zákonom. Výrok rozhodnutia musí byť určitý, aby ho bolo

možné nútene vykonať. Zároveň je daná potreba jednoznačného vymedzenia práv a povinností, o ktorých sa rozhodlo, vrátane ich rozsahu a prípadnej lehoty na splnenie, preto je nevyhnutné, aby výrok bol formulovaný jasne, výstižne a zrozumiteľne. Výrok musí byť súčasne formulovaný tak, aby účastníci konania a orgány, ktoré majú rozhodnutie preskúmať, prípadne vykonať, mohli jednoznačne a bez pochybností poznať výsledok konania. Je žiaduce, aby právna terminológia použitá vo výroku zodpovedala legálnemu textu, teda aby orgán verejnej správy štylizoval výrok slovami právneho predpisu aplikovaného na prejednávanú vec. Požiadavke stručnosti a zrozumiteľnosti zodpovedá taký výrok, ktorý neobsahuje nadbytočné údaje, ktoré všetky patria do odôvodnenia rozhodnutia.

64. Výrok je jadrom celého rozhodnutia, lebo obsahuje rozhodnutie vo veci, ktorá je predmetom konania, preto musí byť určitý a konkrétny, aby nevznikli pochybnosti o tom, čo bolo predmetom konania. Preto je nevyhnutné, aby bol skutok dostatočne konkretizovaný. Je nespochybniteľné, že vo výroku rozhodnutia, ktorým bola žalobcovi uložená povinnosť vrátiť finančné prostriedky z dôvodu, že žalobca porušil pravidlá a postupy verejného obstarávania, musí byť presne špecifikované a vymedzené konanie, ktorým žalobca porušil konkrétnu právnu povinnosť, a ktoré porušenie sa mu kladie za vinu, a ktorú mu ukladá konkrétne zákonné ustanovenie. Taktiež musí byť špecifikované aj zákonné ustanovenie, ktoré žalobca svojím konaním porušil.

65. V kontexte ustanovenia § 27a zákona o pomoci a podpore je uloženie povinnosti vrátiť časť poskytnutého finančného príspevku, keďže žalobcovi bolo vytýkané porušenie pravidiel verejného obstarávania, možné považovať za určitý druh sankcie, ktorá je žiadateľovi uložená za zistené porušenie pravidiel verejného obstarávania (k uvedenému pozri uznesenie NS SR sp. zn. 3Sžfk/43/2019).

66. Vymedzenie predmetu konania vo výroku rozhodnutia o uložení povinnosti vrátiť poskytnutý príspevok podľa § 27a ods. 5 zákona o pomoci a podpore musí spočívať v špecifikácii porušenia povinnosti tak, aby sankcionované konanie nebolo zameniteľné s iným konaním. V rozhodnutiach je nevyhnutné vymedziť presne, za aké konkrétne konanie je subjekt postihnutý, čo možno zaručiť len konkretizáciou údajov obsahujúcich popis skutku s uvedením miesta, času a spôsobu jeho spáchania, prípadne uvedením iných skutočností, ktoré sú potrebné na to, aby skutok nemohol byť zamienený s iným. Takáto miera podrobnosti je nevyhnutná pre celé konanie podľa § 27a zákona o pomoci a podpore, a to pre určenie rozsahu dokazovania ako aj pre zabezpečenie riadneho práva na obhajobu. Až vydané rozhodnutie jednoznačne určí, čoho sa subjekt dopustil a v čom spáchané porušenie povinnosti spočíva. Jednotlivé skutkové údaje sú rozhodné pre určenie totožnosti skutku, vylučujú pre ďalšie obdobie možnosť zámeny skutku a možnosť opakovaného postihu za rovnaký skutok, pritom treba odmietnuť úvahu o tom, že postačí, ak sú tieto náležitosti uvedené len v odôvodnení rozhodnutia. Uvedenie všetkých náležitostí, ktoré má obsahovať výrok rozhodnutia, len v odôvodnení rozhodnutia nie je postačujúce. Význam výrokovej časti rozhodnutia spočíva v tom, že iba táto časť rozhodnutia môže zasiahnuť do práv a povinností účastníkov konania. Riadne formulovaný výrok a v ňom v prvom rade konkrétny popis skutku je nezastupiteľná časť rozhodnutia, z ktorého je možné zistiť, či a aká povinnosť bola porušená a aké opatrenia, či sankcie boli uložené. Len rozhodnutie obsahujúce takýto výrok možno vynútiť exekúciou.

67. Správny súd konštatuje, že žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného spolu s prvoinštančným rozhodnutím neobsahuje vo výroku opísaný skutok, ktorého sa žalobca dopustil, nie je možné zistiť miesto, kde k tomuto skutku malo zo strany žalobcu dôjsť, kedy a akým spôsobom, prípadne uvedenie iných skutočností, ktoré sú potrebné na to, aby skutok nemohol byť zamienený s iným.

68. Jednotlivé skutkové údaje sú rozhodné pre určenie totožnosti skutku, vylučujú pre ďalšie obdobie možnosť zámeny skutku a možnosť opakovaného postihu za rovnaký skutok. Je nepochybné, že identita skutku v danom prípade nie je vôbec určená. Z výroku napadnutého rozhodnutia nie je zrejmé, akým konkrétnym konaním, resp. nekonaním žalobca porušil pravidlá a postupy verejného obstarávania na predmet zákazky, keď žalovaný konštatoval, že žalobca je povinný podľa § 27a ods. 5 zákona o pomoci a podpore, za porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania, ktoré bolo uvedené Úradom pre verejné obstarávanie v Protokole o výsledku kontroly dodržiavania zákona o verejnom obstarávaní zo dňa 30. septembra 2016, a ktoré mohlo mať vplyv na výsledok verejného obstarávania, vrátiť finančné prostriedky vo výške X XXX XXX,XX eur. Konkrétne porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania vo výroku napadnutého rozhodnutia uvedené nie je. Vo výroku rozhodnutia je uvedený len odkaz na Protokol o výsledku kontroly verejného obstarávania.

69. Súd preto ustálil, že správnu žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného v spojení s rozhodnutím orgánu verejnej správy prvej inštancie je nezrozumiteľné pre úplnú absenciu opisu skutku, ktorého sa mal žalobca dopustiť porušením právnej povinnosti vyplývajúcej zo zákona o verejnom obstarávaní, čo malo za následok nepreskúmateľnosť tohto rozhodnutia, ktorý spôsobuje jeho nezákonnosť.

70. V tejto súvislosti správny súd súčasne poukazuje na ustálenú rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napr. rozhodnutie sp. zn. 6Sžo/156/2007 z 8. decembra 2008, sp. zn. 3Sžo/200/2010 z 8. októbra 2010, sp. zn. 5Sžo/122/2010 z 24. marca 2011, sp. zn. 8Sžo/42/2012 z 26. septembra 2013 a iné), ktorá za nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť považuje rozhodnutia, ak zo znenia ich výrokov nevyplýva opis skutku, ktorým sa žalobca dopustil porušenia právnej povinnosti.

71. Dôležitou náležitosťou rozhodnutia je aj odôvodnenie. V odôvodnení rozhodnutia je potrebné výstižne, stručne a zrozumiteľne opísať podstatu vecí, rozbor dôkazov a ostatných podkladov pre rozhodnutie, reagovať na pripomienky a návrhy účastníkov konania, na ich vyjadrenia k podkladom rozhodnutia a vysporiadať sa s prípadnými rozpormi v jednotlivých dôkazoch. Uvedú sa závery o tom, ktoré skutočnosti sa považujú za nepochybné zistené, posúdi sa ich právny význam, vysloví úsudok o predmete konania a zdôvodní sa použitie právnej normy citovanej vo výroku rozhodnutia. Orgán verejnej správy je povinný uviesť aj náležité odôvodnenie sankcie, za ktorú sa považuje i vrátenie poskytnutého príspevku (k uvedenému pozri uznesenie NS SR sp. zn. 3Sžfk/43/2019), ktorú ukladá na základe svojej úvahy, t. j. v medziach stanovených právnym predpisom. Použitie správnej úvahy musí byť v súlade so zásadami logického uvažovania. Orgán verejnej správy je povinný pri určení výšky vrátenia finančného príspevku prihliadnuť a v odôvodnení uviesť všetky okolnosti porušenia právnej povinnosti.

72. Žalovaný vo výroku rozhodnutia odkazuje na porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania na predmet zákazky, ktoré mohlo mať vplyv na výsledok verejného obstarávania, a ktoré bolo uvedené v Protokole o výsledku kontroly dodržiavania zákona o verejnom obstarávaní, no vo výroku rozhodnutia toto porušenie neuvádza a ani nijako nekonkretizuje. Až v odôvodnení rozhodnutia poukazuje na to, resp. sa odvoláva na zistenie Úradu verejného obstarávania, ktoré je uvedené v Protokole ako prvé v poradí. Pozornosti súdu neušlo, že podľa Protokolu Úrad pre verejné obstarávanie ako prvé porušenie uviedol: „konanie v rozpore s § 9 ods. 4 zákona o verejnom obstarávaní, a to konkrétne s princípom nediskriminácie, keď kontrolovaný v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania stanovil o 39 dní kratšiu lehotu na vyžiadanie si súťažných podkladov oproti lehote na predkladanie ponúk, pričom uvedené porušenie zákona o verejnom obstarávaní mohlo mať vplyv na výsledok verejného obstarávania“. Žalovaný ale v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uvádza, resp. odkazuje na iné porušenie zákona o verejnom obstarávaní ako je uvedené v Protokole, a to: „kontrolovaný tým, že v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania stanovil o 39 dní kratšiu lehotu na prijímanie žiadostí o súťažné podklady oproti lehote na predkladanie ponúk, postupoval v rozpore s § 9 ods. 4 zákona o verejnom obstarávaní“(napr. čl. 4 ods. 2, čl. 7 ods. 3, čl. 14 ods. 4, čl. 15 posledný ods., čl. 17 posledný ods., čl. 19 ods. 3 rozhodnutia žalovaného). Na strane 14 ods. 2 a na strane 17 ods. 2 rozhodnutia žalovaný zas uvádza, že žalobca „skrátением lehoty na poskytnutie súťažných podkladov obmedzil možnosť predloženia ponuky zo strany záujemcov...“. Žalovaný však v odôvodnení rozhodnutia rozdielne znenie prvého porušenia povinnosti žalobcu uvedené v Protokole nevysvetlil, resp. neobjasnil, prečo sa odchýlil od citácie prvého porušenia uvedeného Úradom pre verejné obstarávanie v Protokole, čo samé osebe spôsobuje zmatečnosť a nepreskúmateľnosť rozhodnutia.

73. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že odôvodnenie rozhodnutia musí korešpondovať výroku preskúmaného rozhodnutia, čo v danom prípade splnené nebolo.

74. Vlastný výrok rozhodnutia nepresvedčí o správnosti rozhodnutia, ak nebude riadne odôvodnený. Odôvodnenie je zhrnutím všetkých zistených skutočností odôvodňujúcich výrok rozhodnutia. Musí preto v plnom rozsahu zodpovedať skutočným výsledkom konania. V odôvodnení rozhodnutia by orgán verejnej správy mal uviesť, ktoré skutočnosti boli podkladom pre rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia. V odôvodnení je nutné reagovať na prípadné pripomienky a návrhy účastníkov konania, na ich vyjadrenia k podkladom rozhodnutia a vysporiadať sa i s prípadnými rozpormi v

jednotlivých dôkazoch. S poukazom na právnu normu citovanú vo výroku rozhodnutia sa zdôvodní jej použitie v konkrétnom prípade.

75. Z odôvodnenia rozhodnutia podľa názoru súdu nie je zrejماً správna úvaha žalovaného, ako sa vysporiadal s dôkazom, Protokolom z vykonanej kontroly verejného obstarávania, ktorý je podkladom napadnutého rozhodnutia a z ktorého orgán verejnej správy pri konštatovaní porušenia pravidiel a postupov verejného obstarávania žalobcom aj vychádzal. V odôvodnení rozhodnutia žalovaný len viackrát poukazuje na to, že sa stotožnil so zistením úradu pre verejné a obstarávanie, hoci toto zistenie ÚVO nie je totožné so zistením žalovaného, ktoré v odôvodnení rozhodnutia uvádza. Žalovaný neuviedol na základe akých konkrétnych skutočností dospel k záveru, že žalobca porušil princíp nediskriminácie v zmysle § 9 ods. 4 zákona o verejnom obstarávaní, keď sám uvádza, že zákon o verejnom obstarávaní neupravoval a ani v súčasnosti neupravuje obmedzenia pre stanovenie lehoty na prijímanie žiadostí o súťažné podklady. Poukaz na Protokol o výsledku kontroly dodržiavania zákona o verejnom obstarávaní a stotožnenie sa so závermi ÚVO uvedenými v protokole je pre riadne odôvodnenie rozhodnutia nepostačujúce.

76. Podľa názoru súdu žalovaný nerešpektoval vyššie uvedené zásady určitosti a zrozumiteľnosti podstatnej náležitosti rozhodnutia - výroku a aj odôvodnenia. Súdom uvedené nedostatky preskúmaného rozhodnutia majú za následok nepreskúmateľnosť tohto rozhodnutia, ktorý spôsobuje jeho nezákonnosť.

77. Všeobecne platí, že ak je rozhodnutie nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo pre nedostatok dôvodov, bráni takýto nedostatok spravidla posúdeniu dôvodnosti ďalších meritórnych námietok a preto sa správny súd s ďalšími námietkami žalobcu nezaoberal.

78. Krajský súd v Bratislave vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti s poukazom na ust. § 191 ods. 1 písm. d) SSP preskúmané rozhodnutie žalovaného v spojení s prvostupňovým rozhodnutím zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

79. Podľa § 191 ods. 6 veta prvá SSP, právnym názorom, ktorý vyslovil správny súd v zrušujúcom rozsudku, je orgán verejnej správy v ďalšom konaní viazaný.

80. Žalovaný v ďalšom konaní opätovne rozhodne v súlade s § 47 Správneho poriadku tak, že výrok rozhodnutia bude formulovaný jednoznačne a určito a rozhodnutie riadne a presvedčivo odôvodní. V odôvodnení by mal žalovaný uviesť aj právne predpisy, na základe ktorých rozhodol, dôkazy, ktoré zistil v správnom konaní a ktoré sú podkladom pre rozhodnutie, ako ich vyhodnotil a posúdil, a najmä na základe akej správnej úvahy dospel k záveru, ktorý formuloval vo výroku svojho rozhodnutia.

81. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 167 ods. 1 SSP a v konaní úspešnému žalobcovi priznal úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania. O výške náhrady trov konania rozhodne správny súd po právoplatnosti rozhodnutia.

82. Toto rozhodnutie senát Krajského súdu v Bratislave prijal pomerom hlasov 3 : 0 (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať kasačnú sťažnosť v lehote jedného mesiaca od jeho doručenia, na Krajský súd v Bratislave (§ 443 ods. 1 SSP). Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

V kasačnej sťažnosti sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 57 SSP) uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy bolo napadnuté rozhodnutie doručené sťažovateľovi, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva (sťažnostné body) a návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh). Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

V konaní o kasačnej sťažnosti musí byť sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ v zmysle § 449 ods. 1 SSP zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Povinné zastúpenie advokátom v kasačnom konaní sa nevyžaduje, ak a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa; b) ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d); c) je žalovaným Centrum právnej pomoci.